Vurderingsrutine for ungdomsskolen

Steinerskolen i Indre Østfold

STEINERSKOLEN
I INDRE ØSTFOLD

Innholdsfortegnelse

1 FRISTER I FORBINDELSE MED ELEVVURDERINGER – ÅRSHJULET 2

2 RAMME FOR VURDERINGSRUTINER PÅ UNGDOMSSKOLEN 3

3 INFORMASJON TIL FORESATTE 3

4 PLANDAGER 3

5 VURDERINGSRUTINE FOR 8. OG 9.KLASSE 5

5.1 ELEV- OG FORELDRESAMTALE (HØST) 5
5.2 HALVÅRSVURDERING (HØST) 5
5.3 ELEV- OG FORELDRESAMTALE (VÅR) 5
5.4 ÅRSVURDERING (VÅR) 6
5.5 STRUKTUR TIL ÅRSVURDERING 6
5.6 VURDERINGSRUTINE FOR HOVEDFAGSUNDERVISNING I 8. OG 9.KLASSE 6

6 VURDERINGSRUTINE FOR 10.KLASSE 9

6.1 VARSEL FOR MANGLENDE VURDERINGSGRUNNLAG 9
6.2 ELEV- OG FORELDRESAMTALE (HØST) 9
6.3 HALVÅRSVURDERING (HØST) 9
6.4 ELEV- OG FORELDRESAMTALE (VÅR) 10
6.5 SLUTTVURDERING OG ARBEID MED VITNEMÅL (VÅR) 10
6.6 STRUKTUR TIL HALVÅRSVURDERING OG VITNEMÅL 11
6.7 VURDERINGSRUTINE FOR HOVEDFAGSUNDERVISNING I 10.KLASSE 11

7 FAG OG TIMEFORDELING 12

8 FRISKOLELOVA 13

8.1 § 3-10 UNDERVEGSVURDERING I FAG 13
8.2 § 3-12 HALVÅRSVURDERING I FAG 13
8.3 § 3-14 SLUTTVURDERING 14

9 ALLE ELEVER HAR RETT TIL INDIVIDUELL VURDERING 15

9.1 UNDERVEISVURDERING 15
9.2 SLUTTVURDERING 15
9.3 FRITAK FOR VURDERING MED KARAKTER 15
9.4 § 3-37 VITNEMÅL I GRUNNSKOLEN 16

10 VEDLEGG 1: OVERSIKT – STEINERPEDAGOGISK IDÉ OG PRAKSIS 17

10.1 VURDERINGSKULTUR 17
10.2 ALDERSTILPASSET VURDERING 18
10.3 OVERSIKT OVER VURDERINGENS INNHOLD OG STRUKTUR 19

11 VEDLEGG 2: VEILEDNING FOR VURDERING I STEINERSKOLENS GRUNNSKOLE 20

12 VEDLEGG 3: RETNINGSLINJER FOR VITNEMÅL, HALVÅRSVURDERING, SLUTTVURDERING OG KLAGEBEHANDLING I 10.KLASSE 27

1 Frister i forbindelse med elevvurderinger – årshjulet

Når?	**Hva?**	**Hvilken kl.?**	**Hvem har ansvar?**
Før 1.september	Første foreldremøte	10.kl.	Klasselærer
Før høstferien (uke 40)	Underveisvurdering (høst) leveres til klasselærer innen høstferien.	10.kl.	Faglærere
20.oktober	Underveisvurdering (høst) leveres til klasselærere	8. og 9. kl.	Faglærere
15.november	Varsel om manglende grunnlag for vurdering	10.kl.	Faglærer og kontaktlærer
Desember	Obligatorisk trinnmøter	8. 9 og 10. kl.	Faglærere på ungdomsskolen
Siste skoledag før jul	Halvårsvurdering (høst) sendes til hjemmene	8. og 9. kl.	Klasselærer
6.januar	Halvårsvurdering sendes inn til klasselærer	10.kl.	Faglærere
6.januar – 19.januar	Gjennomlesning av halvårsvurdering (lesemøter)	10.kl.	Faglærere og klasselærer
20.januar	Halvårsvurderingen sendes hjem til hjemmene	10.kl.	Klasselærer
1.mars	Underveisvurdering (vår) leveres til klasselærer	10.kl.	Faglærer
1.mars	Fagbeskrivelse leveres til kontoret	10.kl.	Faglærere
15.mars	Varsel om manglende grunnlag for vurdering	10.kl.	Faglærer og kontaktlærer
15.mars	Underveisvurdering (vår) leveres til klasselærere	8. og 9. kl.	Faglærere
15.mai	Elevuttalelser levers til kontoret	10.kl.	10.klasse
1.juni	Årsvurdering leveres til klasselærere	8. og 9. kl.	Faglærer
3.juni	Elevene får utdelt en vurderingsoversikt fra kontoret.	10.kl.	Kontoret
Avslutning	Elevene får utdelt vitnemål nest siste skoledag	10.kl.	Klasselærer
Skoleslutt	Elevene får utdelt årsvurdering siste skoledag.	8. og 9. kl.	Klasselærer

2 Ramme for vurderingsrutiner på ungdomsskolen

Rammen for vurdering er gitt i Steinerskolens læreplan for grunnskolen, med utdypende tillegg i:

- «*Oversikt – steinerpedagogisk idé og praksis*», *2020*
- «*Vurdering i steinerskolen – grunnlagsdokument*», oktober 2020
- «*Veiledning for vurdering i steinerskolens grunnskole*», mars 2021
- «*Retningslinjer for vitnemål, halvårsvurdering, sluttvurdering og klagebehandling i 10.klasse*», april 2021
- *Arbeidsinstruks for klasselærer v/Steinerskolen i Indre Østfold*
- *Arbeidsinstruks for fag og T-timelærer v/Steinerskolen i Indre Østfold*

3 Informasjon til foresatte

Informasjon om skolens vurderingspraksis gis på foreldremøter. I 10.klasse gis denne informasjonen på første foreldremøte før 1.september.

4 Plandager

På plandagene i august gjennomgås ramme for vurdering og vurderingsrutinene. Alle som underviser på ungdomstrinnet, plikter å sette seg inn i vurderingsrutinene.

Vurderingsrutine

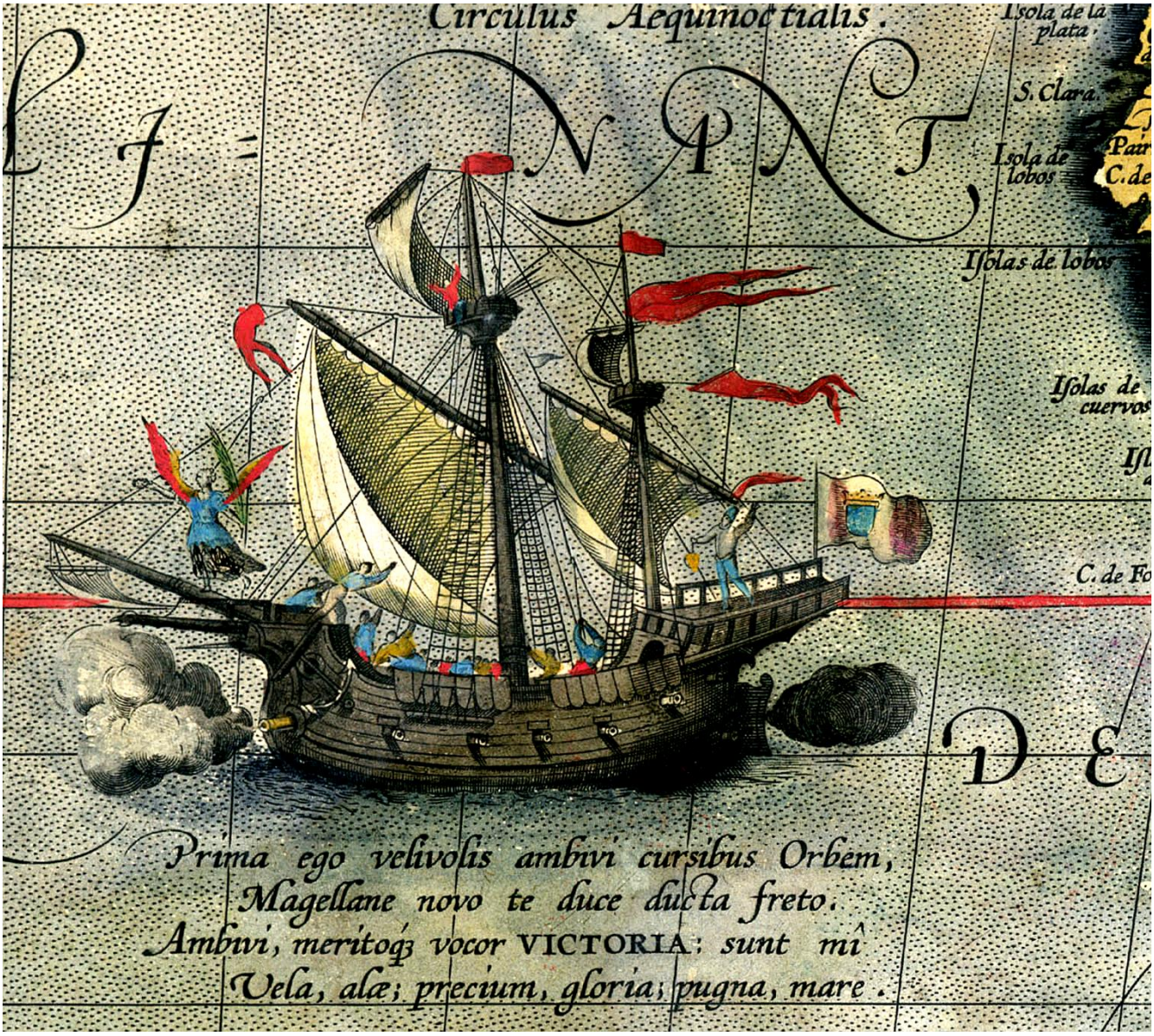

for 8. og 9.klasse

5 Vurderingsrutine for 8. og 9.klasse

5.1 Elev- og foreldresamtale (høst)

- Faglærer gir skriftlig og/eller muntlig underveisvurdering til klasselærer innen 20.oktober. Underveisvurderingene leveres etter klassekontaktens format og innhold.
- Foreldresamtaler avholdes i løpet av november.
- Underveisvurderingen formidles til elevene i elevsamtale og til foresatte (og elev) i foreldresamtale.
- Referat fra samtalene skrives under av foresatte og arkiveres i elev-mappen, samtidig som foreldrene får en kopi.

5.2 Halvårsvurdering (høst)

- Obligatorisk trinnmøte for alle lærere i 8. og 9.klasse. Gjennomgang av innhold, formatering og levering. Møtet skal gjennomføres i desember, eksakt dato for møte settes av kontaktlærer.
- Siste skoledag i desember får elevene en skriftlig halvårsvurdering:
    - Det henvises her til elev- og foreldresamtale.
    - Det gis en kort uttalelse i hvert fag med videre arbeid.
    - Det skal også opplyses om orden og atferd og fravær.
- Det er egne rutiner for hovedfagsperiode i 8 og 9.klasse (se punkt 5.6).

5.3 Elev- og foreldresamtale (vår)

- Faglærer gir skriftlig og/eller muntlig underveisvurdering til klasselærer innen 15.mars. Underveisvurderingene leveres etter klassekontaktens format og innhold.
- Foreldresamtaler avholdes i løpet av april.
- Underveisvurderingen formidles til elevene i elevsamtale og til foresatte (og elev) i foreldresamtale.
- Referat fra samtalene skrives under av foresatte og arkiveres i elev-mappen, samtidig som foreldrene får en kopi.

5.4 Årsvurdering (vår)

- Elevene får utdelt en årsvurdering siste skoledag før sommerferien.
- Årsvurderingen skal inneholde følgende:
    - Fagets navn
    - Fagbeskrivelse (oppsummering av hva som har vært gjennomgått i faget)
    - Elevens fornavn (må staves riktig)
    - Elevuttalelse (beskrivelse av elevens arbeid og måloppnåelse i faget)
    - Faglærerens navn

- Fagoversikt og elevuttalelse leveres til klasselærer for gjennomlesning mht innhold innen 1.juni. Korrekturlesning må være gjort på forhånd.
- En lærer leser gjennom klasselærerens vurderinger.
- Klasselærer printer ut hele vurderingen, lager en forside hvor klassetrinn og elevens fulle navn står.
- Klasselærer skriver på årsvurderingen om orden og atferd og fravær.
- For vurdering i Mat & helse henvises det til 10.klasse rutiner, siden det er et avsluttende fag.

5.5 Struktur til årsvurdering

	Fagbeskrivelse	**Elevuttalelse**
Skrifttype	Times New Roman	Times New Roman
Skriftstørrelse	12	14
Tid	I perfektum (fortid)	I perfektum (fortid) Skrives i du-form
Linjeavstand	1,15	1,15
Innleveringsmetode	Onedrive	Onedrive
Annet		Vurderingene skrives i alfabetisk rekkefølge (etternavn), i samme dokument

5.6 Vurderingsrutine for hovedfagsundervisning i 8. og 9.klasse

- Elevene bør få en oversikt over periodens innhold og hva de blir vurdert etter.

- Elevene skal ha underveisvurdering etter første uke. Der det informeres om hvordan eleven kan forbedre og utvikle arbeidet. Dette kan gjøres muntlig og/eller skriftlig, men det må arkiveres at det er gjennomført underveisvurdering.
- Ikke grunnlag for vurdering må varsles så tidlig som mulig. Før andre undervisningsuke begynner.
- Evaluering av hovedfagsperiode/prøver skal arkiveres i elevens mappe etter endt hovedfagsperiode.

Vurderingsrutine for

10.klasse

6 Vurderingsrutine for 10.klasse

6.1 Varsel for manglende vurderingsgrunnlag

- Varsel for manglende vurderingsgrunnlag etter friskoleloven § 3-7: Det skal varsles til D. Leder hvis eleven ikke har tilstrekkelig vurderingsgrunnlag innen 15.november og 15.mars.

6.2 Elev- og foreldresamtale (høst)

- Faglærer gir skriftlig og/eller muntlig underveisvurdering til klasselærer innen høstferien begynner. Underveisvurderingene leveres etter klassekontaktens format og innhold.
- Foreldresamtaler avholdes i løpet av oktober.
- Underveisvurderingen formidles til elevene i elevsamtale og til foresatte (og elev) i foreldresamtale.
- Referat fra samtalene skrives under av foresatte og arkiveres i elev-mappen, samtidig som foreldrene får en kopi.

6.3 Halvårsvurdering (høst)

- Obligatorisk trinnmøte for alle lærere i 10.klasse. Gjennomgang av innhold, formatering og levering. Møtet skal gjennomføres i desember, eksakt dato for møte settes av kontaktlærer.
- 20.januar blir den skriftlige halvårsvurderingen delt ut til elevene.
- 6.janauar skal halvårsvurderingene sendes inn til kontaktlærer.
- Kontaktlærer og faglærere har lesemøter mellom 6.januar – 19.januar. Hovedtemaet på møtene er ordlyden i uttalelsene.
- Det er egne rutiner for hovedfagsperiode i 10.klasse (se punkt 6.7).

- Følgende skal være med i halvårsvurderingen for <u>avsluttende fag</u>:
    - Fagbeskrivelse
    - Elevuttalelse
    - Samlet kompetanse
    - Faglærerens navn

- Følgende skal være med i halvårsvurderingen for <u>fag som fortsetter ut skoleåret:</u>
    - Fagbeskrivelse
    - Elevuttalelse
    - Videre arbeid
    - Samlet kompetanse
    - Faglærerens navn

- For at oppsummeringen skal få en enhetlig ordlyd, bør følgende formuleringer brukes:
    - Særdeles god kompetanse i faget
    - Meget god kompetanse i faget
    - God kompetanse i faget
    - Nokså god kompetanse i faget
    - Lav kompetanse i faget
    - Svært lav kompetanse i faget
    - Ikke vurderingsgrunnlag i faget

- Det skal også opplyses om orden og atferd og fravær.

6.4 Elev- og foreldresamtale (vår)

- Faglærer gir skriftlig og/eller muntlig underveisvurdering til klasselærer innen *1.mars*. Underveisvurderingene leveres etter klassekontaktens format og innhold.
- Foreldresamtaler avholdes i løpet av *mars*.
- Underveisvurderingen formidles til elevene i elevsamtale og til foresatte (og elev) i foreldresamtale.
- Referat fra samtalene skrives under av foresatte og arkiveres i elev-mappen, samtidig som foreldrene får en kopi.

6.5 Sluttvurdering og arbeid med vitnemål (vår)

- Fagbeskrivelse skal sendes til kontoret innen *1.mars kl.14.00*. Innholdet skal bestå av hva som har blitt gjennomgått i løpet av hele skoleåret. Dette inkluderer også hva som blir gjennomgått frem til sommeren.

- Elevuttalelsen skal sendes til kontoret innen *15.mai kl.14.00*. Sluttvurderingen etter 10. klasse skal være transparent, presis og godt begrunnet slik at elevene kjenner seg igjen i formuleringene. Vurderingene må være konsistente med tanke på innhold og kompetansemål i faget.
- Klasselærer opplyser kontoret om orden og atferd og fravær.
- Elevene får utdelt en vurderingsoversikt den 3.juni fra kontoret.

6.6 Struktur til halvårsvurdering og vitnemål

	Fagbeskrivelse	**Elevuttalelse**
Skrifttype	Times New Roman	Times New Roman
Skriftstørrelse	12	14
Tid	I preteritum (fortid)	3.person (hun/han) og i preteritum (fortid)
Linjeavstand	1,15	1,15
Innleveringsmetode	E-post/minnepenn/ Onedrive	E-post/minnepenn/ Onedrive
Annet		Vurderingene skrives i alfabetisk rekkefølge (etternavn), i samme dokument

6.7 Vurderingsrutine for hovedfagsundervisning i 10.klasse

- Elevene bør få en oversikt over periodens innhold og hva de blir vurdert etter.
- Elevene skal ha underveisvurdering etter første uke. Der det informeres om hvordan eleven kan forbedre og utvikle arbeidet. Dette kan gjøres muntlig og/eller skriftlig, men det må arkiveres at det er gjennomført underveisvurdering.
- Ikke grunnlag for vurdering må varsles så tidlig som mulig. Før andre undervisningsuke begynner.
- Evaluering av hovedfagsperiode/prøver skal arkiveres i elevens mappe etter endt hovedfagsperiode.
- Fagbeskrivelsen og elevuttalelsen i fag som er avsluttende sendes til kontoret etter endt hovedfagsperiode.

7 Fag og timefordeling

Fag og timefordeling 2				
Fag	**Årstimer**	**Vei.lærerp.**	**DIF:**	**Antall fag**
Norsk	363,48			
Skriftlig				
Muntlig				
Nynorsk				
SUM: Norsk	363,48	368,00	-4,52	1
Matematikk	363,48			
IKT. Mat.				
SUM: Matte	363,48	283,00	80,48	1
Engelsk	227,50			
Skriftlig				
Muntlig				
SUM: Engelsk	227,50	227,00	0,50	1
Norsk F	171,00			
Tysk				
SUM: Fremmedspråk	171,00	222,00	-51,00	1
Historie	205,75	98		
Samfunnsfag	57	78	-21	
SUM: Historie og samfunnskunnskap	262,75	176	86,75	1
Kunsthistorie	27,50			
KRLE	85,5	157		
SUM: Religion og livssyn og kunsthistorie	113,00	157	-44	1
Biologi	82,50			
Geologi	27,50			
Embryologi	27,50			
Geografi	57,00	63,00		
Økologi	27,50			
Kjemi	82,50			
Fysikk	82,50	247,00		
SUM: Naturfag og geografi	387,00	310,00	77,00	1
Håndarbeid	171,00			
Sløyd	171,00	187,00		
SUM: Kunst og håndverk	342,00	187,00	155,00	1
Musikk				
Eurytmi	85,50	100,00		
SUM: Musikk og eurytmi	85,50	100,00	-14,50	1
Gym	171,00	228,00		
SUM: Kroppsøving	171,00	228,00	-57,00	1
Mat og helse	85,50	76,00		
SUM: Mat og helse	85,50	76,00	9,50	1
IKT	28,50	113,00		
Elevråd				
SUM: IKT/Elevråd	28,50	113,00	-84,50	1
UTV	57,00	111,00		
SUM: Utdanningsvalg	57,00	111,00	-54,00	1
Totalt.	2657,71	2558,00	99,71	13

8 Friskolelova

Elevens rett til vurdering er forankret i friskoleloven §2-3 som omhandler krav til innhold og vurdering i opplæringen. Forskriften til friskoleloven utdyper hvordan man skal gjennomføre og følge opp de ulike vurderingsformene.

8.1 § 3-10 Undervegsvurdering i fag

All vurdering som skjer før avslutninga av opplæringa er undervegsvurdering. Undervegsvurdering i fag skal vere ein integrert del av opplæringa, og skal brukast til å fremje læring, tilpasse opplæringa og auke kompetansen i fag. Undervegsvurderinga kan vere både munnleg og skriftleg.

I undervegsvurderinga i fag skal elevar

a) delta i vurderinga av eige arbeid og reflektere over eiga læring og faglege utvikling
b) forstå kva dei skal lære og kva som blir venta av dei
c) få vite kva dei meistrar
d) få rettleiing om korleis dei kan arbeide vidare for å auke kompetansen sin.

Undervegsvurderinga skal nyttast til å vurdere om eleven har tilfredsstillande utbytte av opplæringa, jf. friskolelova § 3-6 og opplæringslova § 5-1 og § 5-4. Elevar med individuell opplæringsplan skal ha undervegsvurdering i samsvar med den opplæringsplanen som er utarbeidd for dei, jf. friskolelova § 3-6 og opplæringslova § 5-5 første ledd.

Hentet 15.oktober 2021, fra:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_5#KAPITTEL_5

8.2 § 3-12 Halvårsvurdering i fag

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga. Den skal vise kompetansen eleven har i faget, og gi rettleiing om korleis han eller ho kan auke kompetansen sin. Elevar skal få halvårsvurdering utan karakter gjennom heile opplæringsløpet.

Hentet 15.oktober 2021, fra:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_5#KAPITTEL_5

8.3 § 3-14 Sluttvurdering

Sluttvurderinga skal gi informasjon om kompetansen til eleven ved avslutninga av opplæringa i fag. Alle elevar, også elevar med individuell opplæringsplan, skal vurderast etter kompetansemåla i læreplanen godkjend etter friskolelova § 2-3, jf. § 3-3.

Hentet 15.oktober 2021, fra:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-07-14-932#KAPITTEL_5

9 Alle elever har rett til individuell vurdering

Alle elever har rett til individuell vurdering, se forskrift til friskolelova § 3-2. Individuell vurdering omfatter både underveisvurdering og sluttvurdering.

9.1 Underveisvurdering

Underveisvurderingen med og uten karakter skal gi informasjon om elevens kompetanse i forhold til kompetansemålene i læreplanen. Elever med rett til spesialundervisning skal også ha underveisvurdering knyttet til innholdet i IOP. Målene i elevens IOP er konkrete læringsmål som både skal fungere som delmål på veien mot å oppnå kompetansemålene i læreplanene for fag og bidra til økt læringsutbytte for eleven. Læringsmålene i elevens IOP skal ikke brukes som grunnlag for vurdering med karakter dersom de ikke favner hele kompetansemål. Det skal dokumenteres at underveisvurdering er gitt.

9.2 Sluttvurdering

Grunnlaget for vurdering i fag skal være de samlede kompetansemålene i læreplanen for faget, se § 3-3 i forskriften. Dette gjelder også for elever med IOP.

En karakter (halvårsvurdering eller standpunkt) som settes på grunnlag av en IOP som har et ”smalere” vurderingsgrunnlag enn de samlede kompetansemålene etter læreplanen for faget, er i strid med forskriften. Eleven kan ha grunnlag for karakter i faget, selv om eleven har avvik fra læreplanene for fag. Eleven vil mangle måloppnåelse i de kompetansemålene som eleven har avvik fra, og dette vil kunne virke inn på karakteren. Hvis eleven har avvik fra flere kompetansemål i faget, må læreren vurdere om det er grunnlag for å sette karakter i faget. Dersom en velger vurdering med karakter, skal eleven vurderes mot klassens kompetansemål uten omsyn til individuelle forutsetninger.

9.3 Fritak for vurdering med karakter

Fritak for vurdering med karakter kan bare fastsettes i enkeltvedtak om spesialundervisning for elever i grunnskolen, og ikke for elever i videregående opplæring. I grunnskolen bestemmer foreldrene om elever med IOP skal ha fritak fra vurdering med karakter, se

forskrift til friskolelova § 3-17. Fritak fra vurdering med karakter gir ikke fritak fra opplæringen. Elever på grunnskolen med fritak fra vurdering med karakter skal da ha vurdering uten karakter på grunnlag av målene i IOP, så langt planen avviker fra læreplanen for faget.

Skolen sin styre (daglig leder?) skal sørge for at eleven og foreldrene får nødvendig veiledning om hva valget av fritak fra vurdering innebærer. «Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter skal ha undervegsvurdering utan karakter etter måla i den individuelle opplæringsplanen der planen avvikar frå læreplanen i faget» (*§ 3-17 i forskriftene til friskolelova*).

9.4 § 3-37 Vitnemål i grunnskolen

Elevar som har hatt individuell opplæringsplan, skal få dette ført på vitnemålet dersom eleven eller foreldra ønskjer det (§ 3-37).

Hentet 15.oktober 2021, fra:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-07-14-932#KAPITTEL_5 og
https://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/spesialundervisning/Spesialundervisning/Fase-5/

10 Vedlegg 1: Oversikt – steinerpedagogisk idé og praksis

10.1 Vurderingskultur

De vurderingsformer som benyttes i steinerskolen er en integrert del av pedagogikken og samsvarer med prinsippene om vurdering for læring1. Formålet med vurderingen er å stimulere til læring og anspore elevene til økende innsikt i egen utvikling og understøtte dem i troen på egne evner og muligheter. Vurderingen skal også gi informasjon om elevenes læring sett i forhold til læreplanens mål. Tilbakemeldingene til elever og foresatte skal sikre åpenhet og forutsigbarhet og bidra til et godt samarbeid mellom alle parter. For lærerne er vurderingen et instrument til å forbedre og utvikle undervisningen og tilpasse den til elevenes behov og læringsmuligheter. Det legges hele tiden vekt på en god og utviklende dialog mellom lærer og elev, der en felles oppfatning av vurderingens innhold og mulige forbedringstiltak er målet. Ideen om en oppdragelse til frihet henger sammen med elevenes utvikling av selvinnsikt på mange plan; faglig, personlig, sosialt og praktisk. Den egne frie vurderingsevnen handler om å bevisstgjøre begrunnelser for egne valg, om å kjenne sine muligheter og begrensninger. Ulike former for egenvurdering og gjensidig vurdering der elevene gir tilbakemelding til hverandre kan integreres i undervisningen allerede fra de første skoleårene. Steinerskolen er karakterfri i grunnskolen. I videregående skole gis halvårsvurdering med tallkarakter midt i opplæringsperioden på hvert årstrinn, og ved slutten av opplæringsåret for fag som ikke blir avsluttet. I sluttvurderingen benyttes det også tallkarakterer. Vurderingen angår alle undervisningens faser; fra forberedelse, via gjennomføring, til tilbakeblikk på hva som er gjort eller skapt. I steinerpedagogikken er interessen for selve faget den viktigste drivkraften til læring. Undervisningens innhold og arbeidsmåter søker å være motiverende i seg. Inspirerende og realistiske forventninger om hva som skal utføres og læres gir kriterier og grunnlag for å vurdere både underveis og i etterkant. Veiledning, innspill, oppmuntring og gode spørsmål blir viktige elementer i underveisvurderingen. Etterpå kan elever og lærere anerkjenne, undres og reflektere over det som er utført. Hvilke perspektiver og erkjennelsesmuligheter ligger i selve faget? Hvordan går veien videre, hva kan forbedres og hva var helt fint som det ble gjort? Var forventningene realistiske, fungerte kriteriene, ble målene nådd? Konstruktive og anerkjennende tilbakemeldinger skaper glede, virker inspirerende og bygger selvtillit og mestringsfølelse. Skolen skal også være et sted hvor elevene kan lære av sine feil i trygge omgivelser.

10.2 Alderstilpasset vurdering

I tråd med steinerpedagogikkens utviklingstanke antar vurdering og tilbakemelding stadig nye former tilpasset elevenes modningsnivå og selvinnsikt. Vurderingen følger steinerpedagogikkens syn på utvikling slik det er fremstilt i denne planen. Se særskilt delen om Tenkningens utvikling i lys av læreplanen. I de fire første skoleårene legger undervisningen vekt på å etablere en kultur for felles anerkjennelse, undring og refleksjon over hva klassen som helhet og hva enkeltelever har skapt eller arbeidet med. Det dreier seg om å sette ord på kvaliteter ved bilder, fremføringer, tekster eller gjenstander. Fokus er på opplevelser av godt, vakkert og sannferdig. Læreren intenderer hele tiden å gi ærlige og konstruktive tilbakemeldinger. Innspill og oppmuntring til videre arbeid kan gis med sympati og glimt i øyet. For elevene disse årene gjelder det å utvikle en kultur og en sans for hvordan vurdering kan inngå som en fruktbar og naturlig del av å skape noe eller møte verdens fenomener. Læreren søker å gi relevante og åpne oppgaver der det er mulig å velge flere løsninger, men likevel med tydelige og forutsigbare mål. Slik vil elevenes ulike bidrag kunne inspirere til en kultur for vurderende generøsitet og mangfold. Individuell vurdering for å korrigere eget arbeid eller å nå bestemte mål inkluderes etter hvert i vurderingskulturen, men spiller en mindre rolle de første årene. Fordi undervisningen disse årene i stor grad vil inspirere til læring via etterligning og elevenes indre billeddannelse når læreren forteller, utgjør lærerens selvvurdering av egen undervisning en svært viktig komponent. Når læreren ser undervisningen speilet i elevenes aktiviteter, handler det om å legge til rette for god trivsel, læring og utvikling gjennom å tilpasse undervisningens innhold og arbeidsmåter. På mellomtrinnet, fra 5. til 7. klasse, blir både kriterier og vurdering tydeligere orientert mot undervisningens faglige innhold. Elevene skal beherske stadig nye kunnskaper og ferdigheter der vurderingen skal vekke innsikt i hva som mestres og hva som fortsatt gjenstår å lære. Fra lærerens side må oppgavestilling og forventninger være klare slik at vurderingen vil oppleves som transparent, forutsigbar og forståelig for elevene. Det legges vekt på at elevene utvikler en rikere forståelse for læringens kumulative karakter der nye kunnskaper bygger videre på tidligere læring. Vurderingen disse årene skal slik hjelpe elevene til å se egne og andres arbeid i et perspektiv av progresjon. Den skal bygge på gleden ved å allerede besitte et fundament av kunnskaper og ferdigheter som år for år kan utvides og differensieres. Slik kan vurderingen orienteres mot erobringen av nye ferdigheter, mot oppdagelsen av nye kunnskapsmessige sammenhenger. Denne orienteringen mot faglig innhold og progresjon forsterkes på ungdomstrinnet og i videregående skole. I tillegg involveres elevene i stadig sterkere grad

med å formulere egne kriterier og utføre egen vurderende refleksjon. Undervisningens fenomenorienterte karakter åpner for at vurderingen kan få en mer tolkende og åpen karakter disse årene. Når flere ulike forståelser og fremstillingsmåter kan knyttes til samme fagstoff, trenger vurderingen å være refleksiv og fleksibel i sin begrunnelse. Jo åpnere en oppgave er gitt, jo større grad av skjønn og fortolkningsfrihet vil måtte prege vurderingen. Vurderingskvalitetene fra tidligere skoleår ivaretas slik at estetiske, etiske og faktaorienterte bedømmelser kan integreres i en helhet eller betraktes hver for seg. Sluttvurderingen etter 10. klasse skal være transparent, presis og begrunnbar slik at elevene kjenner seg igjen i formuleringene. Det samme gjelder tallkarakterene gjennom hele videregående. Målet er at elevene nå skal vite hvor de står og kjenne sine sterke og svake sider i forhold til egen utvikling og til læringens mål og kriterier.

10.3 Oversikt over vurderingens innhold og struktur

- En vedvarende dialog om skolearbeidet finner sted mellom elever og lærere.
- En individuell samtale avholdes minst én gang i halvåret mellom elever og kontaktlærer, eventuelt faglærer.
- Foreldremøter arrangeres minst én gang i året der foresatte blant annet informeres om arbeidet i klassen, innholdet i undervisningen og foreldrenes rolle og medvirkning.
- Minst to årlige samtaler avholdes mellom foresatte og kontaktlærer der temaet er elevens læring, kompetanseutvikling og væremåter på skolen.
- En faglig halvårsvurdering skal gis gjennom hele skoleløpet. Halvårsvurderingen informerer om elevenes læring i forhold til kompetansemålene i læreplanen og skal samtidig gi veiledning i hvordan elevene kan forbedre sitt skolearbeid. Den kan gis sammen med elevsamtalen.
- Vurdering av orden og oppførsel tas med i halvårsvurderingen gjennom hele skoleløpet.
- Fra åttende klasse skal halvårsvurderingene være skriftlige og fravær føres på årsvurderingen.
- Sluttvurdering i form av et vitnemål gis etter fullført grunnskole og videregående opplæring. Etter endt grunnskole utformes et tekstbasert vitnemål, og etter videregående skole gis tallkarakterer, eventuelt i tillegg til en skriftlig sluttvurdering.
- Skolen skal ha et forsvarlig system der vurderingsarbeidet dokumenteres.

Hentet 15.oktober 2021, fra Steinerskolens læreplan – Grunnskolen, side 22 – 25

11 Vedlegg 2: Veiledning for vurdering i steinerskolens grunnskole

Veiledning for vurdering i steinerskolens grunnskole

STEINERSKOLE FORBUNDET

mars 2021

Steinerskolens vurderingordning – herunder underveisvurdering og sluttvurdering – er beskrevet både i læreplanens generelle del og i hver enkelt fagplan. Formuleringene i læreplanen beskriver hva vi som steinerskole er forpliktet til.

Innenfor disse rammene er det viktig å ivareta steinerskolens godkjenning som karakterfri skole. Undervisningen skal ivareta steierpedagogikkens egenart og vurdering skal føyes inn som en naturlig del av planleggingen og gjennomføringen. Et av de aller viktigste formålene med vurdering er å vekke elevens interesse, skape nysgjerrighet og gi dem lyst til å lære.

God vurderingspraksis oppstår når lærerne vurderer sin egen undervisning med tanke på elevens utbytte og utvikling. Det gjelder at lærerne ikke blir stående alene med sin vurdering for læring, men deler erfaringer slik at man i kollegiet sammen kan skape en god vurderingskultur på skolen.

Dette dokumentet er ment som et supplement til læreplanen og gjør rede for steinerpedagogiske perspektiver og praksis ved vurdering i grunnskolen. Dokumentet har som mål å være en hjelp til lærere og kollegier, samt danne grunnlag for en felles vurderingskultur og et felles vurderingsspråk i steinerskolene.

Å bli sett

Et av de aller viktigste formålene med vurdering er å gi elevene lyst til å lære. Det gjelder å vekke interesse og skape nysgjerrighet, noe som gir glede og energi, og som oppmuntrer eleven og driver læringen fremover. Inspirerende undervisning er viktig, men vel så viktig er det at hver elev kan føle seg sett av læreren – sett med et blikk fylt av respekt for individets egne veier i danningen og utdanningen, og møtt med tillit og en utviklet varhet for hva som kan oppmuntre, men også hva som kan såre eleven. Det gjelder å se potensialet i hver elev ikke bare i øyeblikket, men i et 10-årig perspektiv – ja, gjerne i et livsperspektiv.

Å gi elevene tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på deres arbeid eller prestasjoner, hører med til den mest krevende delen av vurdering for læring. En målestokk er at tilbakemeldingene skal fremme, ikke hemme læring**.** Det som virkelig fremmer læring, er begeistring for faget, og tilbakemeldinger skal ikke legge en demper på innlevelse og innsatsvilje.

> *Formålet med vurdering i fag er å fremje læring og bidra til lærelyst undervegs, ...* (fra *Forskrift til friskolelova, § 3-3. Vurdering i fag*).

Bidra til lærelyst var tidligere ikke en del av forskriften.

Vurdering skal være en integrert del av undervisningen og ikke noe man beskjeftiger seg med innimellom. Det vil si at underveisvurdering er det samme som god undervisning, en måte å tenke, planlegge og utføre undervisningen på. Dette er også nytt i forskriften.

> *All vurdering som skjer før avslutninga av opplæringa er undervegsvurdering. Undervegsvurdering i fag skal vere ein integrert del av opplæringa.* (fra *Forskrift til friskolelova, § 3-10. Underveisvurdering i fag*).

Tidligere (2015) het det: *brukast som ein reiskap i læreprosessen*.

Hva verdsettes

Vurdering skal romme læreplanens dannelsesmål. Dette har fått et forsterket fokus i den nye forskriften, noe som innebærer at vi i våre tilbakemeldinger må vise at vi ser at elevene presterer på flere og varierte måter. Kvaliteter som ikke er målbare skal verdsettes og bli synlige i en underveisvurdering. Det kan være kreativitet, kritisk tenkning, motivasjon, tålmodighet, nysgjerrighet, humor, utholdenhet, trofasthet, begeistring, empati, medlidenhet, mot, estetisk sans, undring, spontanitet og ydmykhet. Det må være åpenhet og aksept for elevens individuelle signatur slik det kommer til uttrykk i elevens handlinger, væremåte og kreativitet. Det kan for eksempel dreie seg om individuelle bestrebelser uavhengig av oppnåelse, det vil si hva elevene gjør – ikke bare hva de sier. Dette gjenspeiler skolens verdier og pedagogiske kultur.

> *Eleven skal ha fått høve til å vise kompetansen sin på fleire og varierte måter* (fra *Forskrift til friskolelova, § 3-15. Sluttvurdering i fag).*

Dette er nytt i forskriften. Tidligere (2015) het det: *breitt vurderingsgrunnlag*. Kvaliteter som ikke er målbare, skal verdsettes og bli synlige i en underveisvurdering.

Steinerskolens godkjente system for vurdering

Begrepet *skolen sitt godkjende system* er nytt i forskriften, og nytt for steinerskolen fordi det nå er integrert i læreplanen. Skolene kan derfor finne det de trenger om de forpliktende sidene ved vurdering i *Idé og Praksis* og i alle fag under *Sentrale arbeidsmåter* på 4., 7. og 10 trinn.

Elevar i skolar godkjend på grunnlag av anerkjend pedagogisk retning ..., har rett på vurdering etter skolen sitt godkjende system for vurdering (fra *Forskrift til friskolelova, § 3-1. Generelle føresegner*).

Vurdere egen undervisning

Den viktigste vurderingsarenaen er det daglige livet i klasserommet og dialogen med elevene. Idet man trer inn i klasserommet er man forberedt på en åpen dialog med gruppen; hva er de opptatt av, hva forstår de, hva strever de med. Derfor trenger læreren ulike metoder for å finne ut hvordan elevene tar imot undervisningen, slik at den stadig kan justeres og tilpasses både klassen som gruppe og enkeltelevene.

Når læreren vurderer hva elevene har lært eller ikke har lært, og hva den enkelte elev trenger for å komme videre, er det egentlig eget arbeid læreren vurderer. Hvordan virket det jeg har gjort, og hvordan kan jeg justere undervisningen så den passer bedre til de behovene elevene har nå?

Det dreier seg om å benytte de vurderingsformene som ligger i steinerskolens undervisningsplaner, og bruke dem formålstjenlig. Samtidig gjelder det å få elevene med i prosessene. Våre viktigste inngangsporter til vurdering er:

Arbeidsboken

Gjennom arbeidsboken, som kan anta mange ulike former, forbindes den faglige læringen med elevenes egne skapende evner, samt evnen til å formulere og uttrykke seg. Formålet med arbeidsboken er ikke at den skal være en nøytral gjengivelse av undervisningens innhold; den skal gjenspeile elevens egen opplevelse og forståelse av undervisningen og fremstå som et originalt og personlig uttrykk gjennom illustrasjoner og tekster. Arbeidsboken er derfor et av lærerens viktigste verktøy for en god vurderingsdialog med elevene. Den gir læreren innsikt i hvordan elevene har forstått undervisningen.

Arbeidsboken bør derfor kunne ha et mangfold av uttrykk, uten normer for hvor «fin» og «sann» den skal være. Arbeidsboken kan tjene mange formål og være et verktøy i elevenes faglige utvikling.

Arbeidsbøkene bør samles inn ofte, slik at læreren kan gjøre seg kjent med elevenes individuelle forståelse, som grunnlag for hjelpsomme fremovermeldinger.

Løfte gårsdagens undervisning

Å hente opp og bearbeide undervisningsstoffet fra dagen før er en sentral del av steinerskolens undervisningsmetode. Å reflektere over gårsdagens undervisningsstoff bidrar til at faglige spørsmål kan bringes opp på et nytt og mer bevisst læringsnivå. Åpne spørsmål med nye vinklinger gir lærestoffet nye perspektiver og innsikter. Samtidig gir det læreren innsikt i hvordan elevene har forstått undervisningen, ikke bare på et detaljplan, men hvordan det underviste kan anvendes. Slik kan gjenopphentingen av gårsdagens undervisning gi verdifull innsikt i hvordan den forberedte undervisningen kan justeres og tilpasses.

Tverrfaglighet

Produksjon av gjenstander innenfor billedkunst og håndverksundervisningen, roller i skuespill, deltagelse i orkester og kor og andre musiske aktiviteter forteller noe om enkeltelevenes muligheter til å uttrykke seg og til å bearbeide lærestoffet ut fra sine egne forutsetninger. Tverrfaglighet kan

bidra til å utvide både begreper, ferdigheter og forståelse, i tillegg til at fagene kan berike hverandre. Det er blant annet i slike aktiviteter at eleven kan få *vise kompetansen sin på flere og varierte måter*.

Hva med kompetansemålene?

Tilbakemeldingene skal knyttes opp mot kompetansemålene, men det er vesentlig at kompetansemålene ikke blir kompasset vi styrer etter, men at de oppstår som en effekt av våre overordnede intensjoner med fagene, og av måten vi underviser på.

Planlegging av hovedfagsperioden

1. Hovedfagsperiodene har gjerne hvert sitt overordnede mål. Det er viktig å planlegge for helhet, holde fast på de store perspektivene og overordnede dannelsesmålene, også i vurderingsarbeidet. Se Formål og perspektiv i steinerskolens fagplaner, i tillegg overordnede perspektiver for klassetrinnene i boken: *Fra Askeladden til Einstein*, Steinerskoleforbundet 2016.
2. Et annet element er å ta vare på tverrfaglige aktiviteter som kunstfag, håndverk/håndarbeid og lærerressurser i andre fag. Se *Sentrale arbeidsmåter* i de enkelte fagplanene.
3. I tillegg er det viktig å benytte lokale ressurser som foreldre, gårder, bedrifter, landskap, flora, fauna osv.
4. Kompetansemålene er også en viktig del av den helhetlige planleggingen mot målene i 4., 7. og 10. klasse, men bør ikke få et ensidig fokus. Skolen og lærere må ivareta perspektivene i undervisningen for løpet mot disse kompetansemålene i for eksempel klasselærers årsplaner/periodeplaner.

Vurdering med tanke på elevens alder

Vurdering avpasset med tanke på elevens alder, det vil si modningsnivå og en gradvis utvikling av elevenes selvinnsikt, er et vesentlig anliggende i steinerpedagogikken.

Se i denne forbindelse boken *Fra Askeladden til Einstein* (Steinerskoleforbundet 2016) der de ulike didaktiske modellene, metodiske tilnærminger og kvalitetene mht. alder er sammenfattet på hvert årstrinn.

Se også kapittelet *Alderstilpasset vurdering* i læreplanens generelle del (Idé og praksis).

Profesjonsfellesskap

God praksis oppstår når selvreflekterende og profesjonelle lærere vurderer sin egen undervisning med tanke på elevens utbytte og utvikling. Dette krever samtidig at lærerne deler egne erfaringer og åpner opp klasserommet for kolleger, får ideer av hverandre, gir hverandre tilbakemeldinger og deler sin egenevaluering med kollegaer jevnlig. På denne måten kan individuelle erkjennelser prøves ut kollegialt, for så å virke tilbake i klasserommet. Dette er en forutsetning for god vurderingspraksis på skolen. Da kan man sammen skape en god vurderingskultur. Hvis dette gjøres effektivt og åpent, kan man snakke om skolen som en læringsarena.

De sentrale spørsmålene er: Hvilken effekt har vurderingspraksisen på elevene? Hva er den pedagogiske verdien? Hva betyr vurdering for elevene og deres fremtid? Åpner det dører? Støtter

det utvikling? Inspirerer det til læring i tillegg til, eller på tross av forutbestemte mål? Hva skal vi vurdere? Hvordan skal vi vurdere? Hvem skal vurdere?

Begreper som benyttes

I forbindelse med vurdering har det de siste ti-årene vært benyttet mange ulike begreper. I forskriften benyttes følgende begreper:

Vurdering. Overordnet. Sjelden benyttes nå *vurdering for læring*, og ikke i forskriften.

Underveisvurdering. All vurdering i vår praksis, muntlig og skriftlig, som skjer før avslutning av opplæringen. *Halvårsvurdering* er en del av underveisvurderingen.

Sluttvurdering. Informasjon om sluttkompetansen av opplæringen i de enkelte fag.

Det er ikke behov for å gjøre det mer komplisert i vår daglige praksis.

Halvårsvurdering

Elever og foreldre har ifølge forskriften krav på blant annet:

- **Samtale om utvikling** (fra *Forskrift til friskolelova, § 3-7. Samtale om utvikling*). *Elevar har minst ein gong kvart halvår rett til ein samtale om deira utvikling i faga. Samtalen kan gjennomførast i samband med samtalen med foreldra etter § 4-2 og 4-3. Elevar har òg rett til jamleg dialog med kontaktlærar om sosial utvikling og anna utvikling. Samtalen skal sjåast i samband med friskolelova § 1-1 og læreplanen skolen har fått godkjend etter friskolelova § 2-3.*
- **Muntlig/skriftlig** (fra *Forskrift til friskolelova, § 3-10. Underveisvurdering i fag*). *Undervegsvurderinga kan vere både munnleg og skriftleg.*
- **Halvårsvurdering.** I *Forskrift til friskolelova, § 3-12. Halvårsvurdering i fag,* heter det blant annet: *Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga. Den skal vise kompetansen eleven har i faget, og gi rettleiing om korleis han eller ho kan auke kompetansen sin. Elevar skal få halvårsvurdering utan karakter gjennom heile opplæringsløpet.*

  Videre står det at halvårsvurdering fra 8. årstrinn *skal vere skriftleg* (NB! For vårt vedkommende betyr det uten karakter) *og gi uttrykk for den kompetansen eleven har nådd ut frå det som er forventa på tidspunktet for vurderinga. Vurderinga skal givast midt i opplæringsperioden, og ved slutten av opplæringsåret for fag som ikkje blir avslutta.*

  Faglærar gjennomfører halvårsvurderinga for elevar.

Underveisvurdering og tilbakemeldinger på ungdomstrinnet

I halvårsvurderingen må dialogen med elevene bære preg av respekt for individets vei og utvikling i faget. Dialogen må bære preg av å skulle fremme læring.

Steinerskolen er karakterfri. Det betyr at elevene får impulser og inspirasjon til å gjøre en innsats uavhengig av denne type belønning. Det har å gjøre med prosess, utvikling og driv, og at fokuset bør være å se fremover heller enn på hva som har skjedd.

I den nye læreplanen beskrives underveisvurdering mer utfyllende og presist enn i tidligere læreplaner; både i *Oversikt – steinerpedagogisk idé og praksis* (se kapittelet *Alderstilpasset vurdering*) og i den enkelte fagplan (under *Sentrale arbeidsmåter, 8.-10. kl.*). Disse tekstene gir uttrykk for steinerskolenes forskriftsmessige, godkjente vurderingssystem.

I hvert enkelt fag legges det blant annet vekt på at:

- underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget.
- elevene skal gis anledning til å vise og utvikle kompetanse på flere og varierte måter.
- elevene med utgangspunkt i kompetansen de viser, skal få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og til å reflektere over sin egen faglige utvikling.
- læreren skal tilpasse opplæringen.

Det er *ikke* lagt vekt på antydning av nivå i faget i underveisvurderingen, det er først sluttvurderingen som skal *vise i hvilken grad* mål er nådd. Elevene vet gjerne hvor de (og andre) står, og det må være opp til lærerne som kjenner elevene å bestemme hvor konkrete de vil være overfor dem med hensyn til å formidle evt *grad av oppnåelse.*

Flere og varierte måter

Det finnes områder i hvert fag som elevene kan mestre, og underveisvurdering må reflektere alle sider av faget. Derfor er god planlegging en del av en vurderingskultur: Hvor står elevene, hva vil de profittere på. Det må med hensyn til underveisvurderingen være samsvar mellom det som «tilbys» og det som kreves i faget. Skolen må bestemme seg for hvilken «vifte» av muligheter innenfor faget som skal være gjeldende, og undervisningen må inneholde noe positivt som kan «treffe» hver enkelt av elevene. Faglige elementer som reflekteres i undervisningen kan være: muntlig og/eller skriftlig formidling, evne til utforskning, kreativitet og kunstneriske uttrykk, evne til å se perspektiver med mer.

Faglærerne/klasselæreren må ha vært i dialog med hverandre før en halvårsgjennomgang slik at de kan opptre samstemte overfor den enkelte elev.

Sluttvurdering

Her må steinerskolene følge det som nå er vårt *godkjente system for vurdering.*

- **Formuleringen fra Idé og praksis.** *Sluttvurderingen etter 10. klasse skal være transparent, presis og begrunnbar slik at elevene kjenner seg igjen i formuleringene. Innholdet må derfor være kjent for elevene på forhånd.*
- **Sluttvurderingstekstene** slik de er formulert som et siste kapittel i hver fagplan.
- **Retningslinjer for 10. klasse vitnemål**, utarbeidet av Steinerskoleforbundet. Disse ligger på nettsidene (Pedagogikk > Vurdering) og beskriver hvordan arbeidet med vitnemålene skal håndteres.

Kartlegging

Steinerskolens egen kartlegging er obligatorisk som en del av steinerskolenes forsvarlige system, og som en betingelse for fritaket fra kartleggingsprøvene som gjennomføres I offentlig grunnskole (Udir 17.10.2012). Det forutsettes at «steinerskolene har et eget system for obligatorisk kartlegging som

ivaretar intensjonen om at alle elever skal bli fanget opp tidlig dersom de ikke har tilstrekkelig lese- og regneferdigheter».

Kartleggingsmaterialet finnes på Steinerskoleforbundets internsider (Logg inn > Internsidene > Kartleggingsmateriell) og er tilrettelagt for følgende trinn:

1. klasse	Høst	Observasjon
2. klasse	Høst	Individuell kartlegging i grunnleggende språk- og tallforståelse
3. klasse	Høst	Norsk
3. klasse	Høst	Matematikk
4. klasse	Høst	Norsk
4. klasse	Vår	Matematikk

12 Vedlegg 3: Retningslinjer for vitnemål, halvårsvurdering, sluttvurdering og klagebehandling i 10.klasse

STEINERSKOLE FORBUNDET

Retningslinjer for vitnemål (sluttvurdering), halvårsvurdering, og klagebehandling i 10. klasse.

(Dette er et utkast/forslag for å beskrive gjennomføringen av konvertering fra sluttvurdering til tall, og for å presisere riktig klageinstans. Skal erstatte tidligere skriv på *Internsidene*.)

Oslo, 9. april 2021

Steinerskolenes grunnskoler er karakterfrie skoler. Det er nødvendig at våre elever har rettigheter og muligheter tilsvarende elever i offentlig skole ved inntak til videregående skoler. Dette skrivet ivaretar begge disse forutsetningene. Det er viktig at hver enkelt skole utvikler en god vurderingskultur slik at grunnlaget for vurderingene blir tydelige både for lærere og elever.

Når sluttvurderingene er levert til elevene, kan elevene be om en ny begrunnelse for vurderingen i en korreksjonssamtale med skolen.

Deretter blir Vitnemål utlevert sammen med et eget dokument hvor de skriftlige sluttvurderingene er konvertert til tall. Denne konverteringen til tall er skolen best egnet til å utføre. Konverteringen er en anbefaling, og legges ved Vitnemålene når de sendes til inntakskontoret i fylkeskommunen.

Disse dokumentene er grunnlag for inntak til videregående skole. Dette er enkeltvedtak og kan påklages, klageinstans er Statsforvalteren.

Vitnemål, sluttvurdering i fagene

Vitnemålet er det offisielle dokumentet elevene mottar etter fullført grunnskole og gir grunnlag for inntak i videregående skole. Vitnemålet skal inneholde skriftlige sluttvurderinger i fagene som eleven har hatt i 10. klasse, samt eventuelt fag som er avsluttet i 8. og 9. klasse. Vitnemålet skal inneholde sluttvurdering i orden og atferd, samt oversikt over fravær i 8.-10. klasse.

De skriftlige sluttvurderingene skal gi informasjon om elevens kompetanse og faglige nivå i fagene ved avslutningen av opplæringen, i henhold til kompetansemålene i den læreplanen skolen har fått godkjent etter friskolelova § 2-3. Sluttvurderingene må baseres på et bredt vurderingsgrunnlag som samlet viser kompetansen eleven har i faget, jf. Forskrift til friskolelova § 3-3. Eleven skal bli gjort kjent med hva det er lagt vekt på i fastsettelsen av sluttvurderingene.

Det er ikke anledning til å trekke inn forhold som orden og oppførsel i vurderingen av kompetansen. I forskriften § 3-3 står det eksplisitt at disse forholdene skal holdes utenfor den faglige vurderingen. Unntaket er fag der slike elementer er eksplisitt nevnt i kompetansemålene.

Aktuelle fagoversikter kan samles i et eget dokument eller inngå som en del av vitnemålet. Sluttvurderingene bør ordnes i samme rekkefølge som fagene i Steinerskolens læreplan. Vitnemålet skal ha en forside med skolens navn/logo,

elevens fulle navn, fødselsdato og avgangsår. Vitnemålet skal undertegnes av daglig leder og klasselærer.

Alle faglærere skal gi eleven vurderinger i sine fag, og daglig leder er ansvarlig for at dette blir gjort. Skolen skal ha et system for å kvalitetssikre vurderingene og påse at vurderinger og vitnemål har et enhetlig preg.

Hver sluttvurdering skal avsluttes med en konklusjon som angir et presist kompetansenivå i faget. Vurderingene må være konsistente med tanke på både innhold og kompetansemål i faget. For at oppsummeringen skal få en enhetlig ordlyd, bør følgende formuleringer brukes:

Samlet vurdering:

- ☐ Særdeles god kompetanse i faget
- ☐ Meget god kompetanse i faget
- ☐ God kompetanse i faget
- ☐ Nokså god kompetanse i faget
- ☐ Lav kompetanse i faget
- ☐ Svært lav kompetanse i faget
- ☐ Ikke vurderingsgrunnlag i faget

Ved vurderingen i orden og i atferd skal følgende formuleringer benyttes:

- ☐ God. (Vanlig god orden og vanlig god atferd).
- ☐ Nokså god. (Klare avvik fra vanlig orden og fra vanlig atferd).
- ☐ Lite god. (Store avvik fra vanlig orden og fra vanlig atferd).

Informasjon til elever og foreldre/foresatte om retningslinjer og prosedyrer for vitnemål i 10. klasse skal elevene og foresatte ha i slutten av 9. klasse, senest i begynnelsen av 10. klasse.

Halvårsvurdering (desember/januar)

Halvårsvurderingen i 10. klasse skal være skriftlig. Den skiller seg fra underveisvurderinger i 8. og 9. klasse ved at det er behov for tydelig angivelse av nivå i fagene. I fag som undervises i kun én periode i løpet av skoleåret – som for eksempel enkelte hovedfagsperioder og kunst- og håndverksfag – bør vurdering skje så tidlig i perioden at krav tilsvarende halvårsvurdering ivaretas overfor eleven i disse fagene, uansett når på året undervisningen gjennomføres. Det er elevenes rettighet å få mulighet til å forbedringer seg i faget før undervisningen er ferdig. (Forskrift til friskolelova §3-12). Halvårsvurdering i fag er en del av underveisvurderingen og skal vise kompetansen til eleven i faget og gi rettledning om hvordan eleven kan øke kompetansen sin.

Halvårsvurdering i orden og i atferd er en del av underveisvurderingen.

Kontaktlæreren skal gi halvårsvurdering i orden og i atferd i samarbeid med elevens andre lærere.

Varsling, fortløpende i fag som avsluttes underveis i året

Foreldrene/foresatte skal varsles skriftlig dersom det er fare for at det ikke er grunnlag for vurdering i ett eller flere fag.

Foreldrene/foresatte skal varsles skriftlig dersom det er fare for at eleven ikke får vanlig god orden og vanlig god atferd.

Varselet skal gis uten ugrunnet opphold. Varselet skal gi eleven mulighet til å skaffe grunnlag for vurdering, eller gi eleven mulighet til å forbedre vurderingen i orden eller atferd.

Korreksjonssamtale (ca. 20. mai i 10. klasse)

Elevene skal ha et skriftlig vitnemål med sluttvurderinger. Samlet kompetanse i alle fag og vurdering i orden og atferd må komme klart frem. Husk at orden og atferd skal ha skolens ordensreglement som grunnlag for vurderingen.

Eleven har 10 dagers frist til skriftlig å melde ifra om de ønsker en korreksjonssamtale angående den skriftlige vurderingen, hvor de kan kreve ny begrunnelse for vurderingen. Faglærer sammen med daglig leder eller annen utpekt person gjennomfører denne prosessen, og fastsetter det endelige resultatet. Korreksjon eller fastholdelse av vurderingen gis eleven skriftlig fra skolen.

Vitnemål og konvertering til tall (ca. 2. juni i 10. klasse)

De endelige formuleringene i Vitnemålet gir skolen et grunnlag for å konvertere vurderingene til tall, som benyttes ved inntak til videregående skole.. Formuleringene vil tilsvare henholdsvis karakterene 6, 5, 4, 3, 2, 1 og IV i offentlig skole. Vi anbefaler at det gjøres en avtale med fylkeskommunen om at skolen gjennomfører konverteringen fra skriftlig vitnemål til tall.

Tallene føres på et eget ark når sluttvurderingen er endelig fastsatt. Poengsum beregnes ved at tallene legges sammen, deles på antall tall og ganges med 10. Man kan benytte to desimaler dersom det er behov for det ved sammenslåing av fag.

Elevene får vitnemålet og tallarket utlevert samtidig, disse dokumentene sammen vil være grunnlag for inntak til videregående skole.

Klagebehandling

Elev/foresatte kan klage på saksbehandlingsfeil og feil i prosedyrer ved fastsettelse av vitnemålet, det gjelder også vedtak om ikke å gi sluttvurdering. Klagen sendes til skolen. Skolen oversender til Statsforvalteren som er klageinstans.

Med oversendingen skal skolen legge ved faglærers begrunnelse for hvordan vurderingen er fremkommet og uttalelse fra daglig leder om saksbehandlingen ved skolen. Den som har klaget, skal ha kopi av skolens oversendelse. Etter behandling hos Statsforvalteren sendes saken tilbake til skolen. Dersom klagen blir funnet begrunnet, skal daglig leder og faglærer gjennomføre ny vurdering, daglig leder fastsetter endelig sluttvurdering. Klagen kan før til at vurderingen blir stående eller

at den kan føre til gunst eller ugunst for klageren. Den nye avgjørelsen kan det ikke klages på.

Ved klage på saksbehandlingsfeil og feil i prosedyrer ved fastsettelse av vitnemål i orden og i atferd skal kontaktlæreren til eleven redegjøre for hvilke vurderinger i orden og i atferd som har vært gitt tidligere, hvilke tiltak skolen har iverksatt for å rette på forholdene, og en grundig begrunnelse for vurderingen som er gjort. Kopier av ordensreglement for skolen, utskrift av protokoll som viser hvordan skolen har behandlet saken m.m., skal legges ved redegjørelsen. Det skal også redegjøres for om hjemmet har vært varslet om at vurderingen kunne bli satt ned, og eventuell annen korrespondanse med foreldre eller foresatte. Klageren skal ha kopi av redegjørelsene. Klageinstansen er Statsforvalteren i hvert fylke. Statsforvalteren avgjør om klagen skal føre til at vurderingen blir endret til gunst eller ugunst for klageren.

Hvem kan klage
Elever har klagerett. Elever under 15 år må ha skriftlig samtykke fra foreldre/foresatte for å klage.

Foreldre eller de foresatte til umyndige elever har selvstendig klagerett.

Klageberettiget kan gi skriftlig fullmakt til representant.

Klagerettens innhold og konsekvenser
Klage på sluttvurderingen kan føre til at vurderingen blir stående, eller til at denne blir endret til gunst eller ugunst for klageren.

Klagefrist
Fristen for å klage på sluttvurderinger er ti dager. Fristen skal regnes fra tidspunktet når meldingen om vedtaket er kommet fram til den som har klagerett, eller når den som har klagerett burde ha gjort seg kjent med vedtaket.

Formkrav
Klage må fremmes skriftlig, og underskrives av klageren eller eventuelt av en med fullmakt. Klagen skal inneholde en beskrivelse av hva det klages på. Årsaken til klagen bør angis. Skolen skal behandle klagen selv om årsaken til klagen ikke er beskrevet.

14. juni i 10. klasse

All klagebehandling bør være gjennomført, de endelige vitnemålene kan klargjøres for utdeling til elevene, og innsending til inntakskontoret.

Eventuell klage på inntaket til videregående skole rettes til inntakskontoret i fylkeskommunen.